

NYERGES Gábor Ádám

A világ
még
nem érett
meg
ezekre
az
igazságokra

(regényrészlet)

Pedig ha bárki is tudná, hányszor tervezte megbeszélni a dolgot Sziránóval. De hát hogy kell egyáltalán elkezdni egy ilyen beszélgetést? Oké, félrehívja, lehetőleg minél diszkrétebben, mikor viszonylag kevesen vannak épp a közelben. Szeretne beszélni vele, oké, ezt mondaná. És utána? Bocsánatot kér? Nem is csak az, hogy rögtön, hogy ezzel kezdje-e, hanem hogy... Hát, hogy egyáltalán. Kell ezért bocsánatot kérni? És végülis miért, amiért megfogalmazta az igazat, pláne, hogy valaki harmadik személynek. Azért kérjen bocsánatot, mert a Váczi Orsi elmesélte, amit látott, ő meg erre azt találta mondani. Azt a bizonyosat. Nem Sziránónak, nem másoknak, lényegében senkinek — csak az Orsinak, előtte is csak kicsúszott a száján, reflexből, hogy máshogy, pedig még próbálta is visszafogni magát, de hát nem gondolt bele. Nemcsak abba, hogy az Orsi majd nem bírja tartani azt a lepcsés száját, hanem hogy ők milyen jóban vannak a Sziránóval. Hogy majd úgyis visszamondja neki. Tehát lényegében azért kérjen bocsánatot, mert ő nem mondhatja ki az igazat. Nonszensz. Oké, hát akkor nem kér bocsánatot. Akkor viszont? Magyarázza, magyarázkodik? Hogy nem úgy értette. Hát, de pedig de! Pontosan úgy értette.

Végülis mi van ebben? A Kinga, nincs mit szépíteni, elsőosztályú csaj, az egész céből a legszebb. Nála már talán csak ő, ha az egész évfolyamot nézzük. Most ezt kelljen magyarázkodnia? Hogy a Kinga milyen tökéletes? Majd pont neki kelljen még a Kingát pluszba dicsérnie, egyik szépségkirálynőnek a másikat — már bocsánat, itt meg nyilván ezt kéne hozzátennie, meg hogy ő nem nagyképűségből, hát tényleg szépek mindketten, nem? Már ezen a ponton kezdett belegabalyodni, pedig még csak magában gondolkodott, hát még mi lenne, ha most épp vele szemben ülne a Sziránó, azzal a sértett, pattanásos pófájával, a GÉNHULLADÉK feliratú pólójában. Ugyan, esélytelen. De azért persze folytatta tovább a gondolatmenetet a fizikaóra csendes továbbcsobogása szolgáltatta andalító alaphangjára. A Kinga tökéletes. Először is, tökéletes alakja van, vékonyabb, mint egy szelet papír, mégis tök jók a mellei, formás a segge, jók a virgácsai. Babaarc. Tökéletesen sminkel, természetes szőke. Kék szem, naná. Eleve ez, ezt már nem is merete mondani az Orsi előtt (utólag döbbsent csak rá, hogy de jól tette), hogy ha minden mástól el is tekintünk, egy szőke egy barnával? Hát az lenne már csak a szép világ, meg akkor már az oroszlan is párosodjon majommal vagy patkánnyal — már bocsánat. Megint ez a már bocsánat. Miért kell neki folyton márbocsánatot kérnie már akkor is, ha magában gondolkodik. Hát persze, mert ennyire bele lett sulykolva mindenkibe, hogy akit nem csak a belső értékek érdekelnek, az felszínes. Hát ekkora faszágot! Őt is a belső értékek érdeklék! Csakis. Az, hogy ki hogy néz ki, az, bazmeg, a belső értéke. Ad-e a külsejére. Mit kezd a természetes adottságokkal. Valahol talán az is belül dől el, hogy ki mennyire lesz magas, meg milyen színű lesz a haja. Egyszer hallotta valakitől, hogy minden csecsemő szökének indul. Na, hát ha ez igaz, akkor meg tök egyértelmű, ahogy aztán a jellemük alakul, ahhoz igazodik minden külsőre is, most ez akkor nem azt jelenti, hogy

csak a szépek a jó emberek, de... De azért lehet benne valami. Márbocsánat, márbocsánat, lassan úgy fölhúzza magát, hogy — na tessék, kitorpte a ceruza hegyét.

És akkor ez a Kinga ül azon a fokhagyma seggén a Sziránóval a büfé mögötti lépcsőn. A Sziránóval, ezzel a pingvinszerű, ormótlan, zsíros, vällig érő hajú, összevisszaszakállú, rokkerpólós, alacsony, pattanásos, izé. Izével. Nem az, hogy a Sziránó ronda. Hanem ez olyan, márbocsánat, jellegtelen, semmilyen tucatember. Gimis fiú. Ez az, hogy fiú. A Kinga (mint ő is — márbocsánat, márbocsánat) egy gyárilag kész nő. Lehetsz topmodell, katalógusban, kifutón, ténylegesen indulhatna (nyerhetne, ha már, márbocsánat) szépségversenyen, lehetne híres énekesnő, színésznő, médiasztár. Valóságos műsorvezetője. Vagy győztese. Vagy is-is. A Kinga *meztiszteli* ezt az ótvar helyet, ezt a krétaporos, zsíroskenyér- és testszagú, nettó mocskok gimit azzal, hogy idejár, úgymond, emelve az est fénypontját. És akkor még ad is magára, nem sajnálja a tökéletes cipőjét és rucijait behozni ide, ebbe a mocskok szigetének a közepébe, leülni a koszos lépcsőre, lekönnyökölni a koszos padra, rágóba lépni, hogy aztán valszeg dobhatja is ki a fél garnitúra cipőjét egy hordás után. Ők, az ő fajtájuk anélkül, hogy ezért bármi elsimerést vagy köszönetet várhatna, mint a mennyből az angyal, leereszkedik ide, a pattanásosokhoz, a zsíroshajúakhoz, a deszkákhoz, a fogszabályzósokhoz, közjük jönnek minden undor vagy érzetetés nélkül, hogy már bocsánat (márbocsánat), azért nem egy töről fakadtak ki. Pont mint a Terézanya a leprásokkal, vagy az a Jézus volt, vagy is-is. Pont.

És akkor jön ez a bomba csaj, és leül a Sziránóval. Nem azért, ő is leülne, nincs ő elszállva magából, nem a magas lóról néz keresztül ezekre az emberekre, ő is leülne a Sziránóval, persze barátilag. Nem mintha barátok lennének. De ő benne lenne! Rajta ez, minden terézanya és leprások vagy kufárok és kajafások dacára ez nem múlna. De nem, nem barátkoznak, mert ő, Szabó Szilvi nem elég jó erre a Sziránónak, mert hogy ő butának van itt eltitulálva, a Sziránó meg ugye az ész legfőbb kombájnya, és akkor még ő az, aki el van szállva, ugyebár, márbocsánat.

Aztán akkor még ő fogja vissza magát, mikor jön az Orsi, és meséli, hogy látta a Kingát (ne már, a Patakyt?! Baaazz!) a Sziránóval ücsörögni a büfé mögötti lépcsőn, így megy a suskuss, talán még a kezét is fogták egymásnak — bár ez, teszi hozzá az Orsi, már nem biztos, mert közben megkapta a pogi plusz kólát, aztán nem akart ott feltűnően továbbszkennelni a szituációra. És akkor erre ő, a másik legszebb mindezt hagyja kommentátor nélkül. Hát hagyta. Nem mondta el, hogy márpedig véleménye szerint a szökének szőke való, a pattanásosnak pattanásos, a zebrának zebra, de még az unikornisnak is minimum egy pegazus, ha már egyszer, korábbi egy-két elszólásból és azokra adott reakciókból, fájdalom, be kellett látnia, hogy a világ még nem érett meg ezekre az igazságokra. Semmi illet, csak annyit talált mondani, márbocsánat, márbocsánat, hogy már bocsánat, de ha ez így tényleg full igaz, akkor a Kingának elmentek otthonról, mert hát nem pazarolhatja azokat a kurvajó génejit egy ilyen...

Hát, a Sziránóra — *példának okáért*, világosan emlékszik, hogy ezt is hozzátette, ebből is látszik, hogy nem a Sziránó irányába volt ez kihegyezve, ez egy példa volt, meg hát, a konkrét valóság is, ha az Orsi tényleg jól látta. Erre az Orsi, az is egyébként milyen — márbocsánat — *bólint* erre, hogy ja, erre ő persze, hogy megnyugszik, hogy pedig az Orsi is azért elég kis deszka, meg túl magas, ilyen kézilabdás-kosarascsa alakja van, ami lehetne rosszabb is, de azért tízből max hetes, de ez már max, mert szereti az Orsit, hát jobbindulatú vele szemben, mint kéne, mert ő itt mindenkivel kiba rendes, de persze ezt nem értékeli senki, szóval erre persze akkor felbátorodva mégis mond valamit a leprás kajafásokról, meg hogy zebra a zebrával, de nem így, csak finoman utalgat rá, erre, mint derült égre a villámcsapás, az Orsi bevédi a Sziránót, hogy azért már ne már, mert a Sziránó, hát tényleg nem egy Johnny Depp (itt persze alig szabad fölhorkantani, hogy blasztéria ezeket egy napon említgetni), de azért neki olyan belső értékei, meg milyen egy érzékeny és kedves srác, hát ja, olyan kurva érzékeny, hogy ragya nő abban a nevenséges bajszában, amit eleve miért növeszt, ez kajak, hogy még a mellkasát meg a hóna alját se borotválja, ilyen érzékeny meg igényes srác, jól van, Orsika, te is kimutattad a szegénységi bizonyítványodat. De ő erre csak bólogat megértően, hogy hát persze, ja, ezeket ő nem is vonja kétségbe, csak hát mégiscsak, ekkora pazarlást, még belegondolni is undi.

És ezek után szabadult el a pokol. Persze nem rögtön, mert Váczi Orsi pár napig még ráfogatta magában, hogy mit kezdjen a (mint megélte: hidegzuhany- és leforrázássterüen) hallottakkal, megmondja-e Sziránónak, vagy sem. És aztán természetesen elmondta. Sziránó pedig mindezt a maga legelegánsabb módján vette tudomásul, azt már, hirtelen nem tudva, ki itt a barát és ki a rosszakaró, meg hát mit magyarázkodik ő ezek után, zötykölődve a megaláztatások tengerén, hogy igazából fingja nem volt odáig, hogy ki az a Kinga (és annyira azért nem is jó csaj szerinte, mármint helyes, meg minden, de azért nem egy Laura — mondjuk így utólag belegondolva otthon azért párszor rárántott a mégoly megalázó körítéssel talált, de azért még így is hízelgő gondolatra, hogy akkor ők a büféből nézve olyanok lehettek ezzel a, ezek szerint Pataky Kinga nevű és cés lánnyal, mint valami kezdődő szerelmespár), de ettől még ő rohadtul nem tudta, hogy ki ez a lány, ott ült a büfé mögötti lépcsőn és sírdogált, hát erre, mikor meglátta, még szép, hogy odament Sziránó, hogy persze minden hátsó szándék nélkül megkérdezze a széplányt, hogy mi baj, segíthet-e valamit, az pedig, hogy ez egy ilyen jócsaj volt, csak merő véletlenség, oké, egy emelettel arrébb ugyan pont el-sétált egy másik hüppögő mellett, aki történetesen enyhén púposszerűnek tűnt, és ahhoz, mit ad isten, nem ment oda vigasztalgatni, de hát ő sem valami karitatív intézmény, hogy a föld minden egyes sírdogáló kiscsaját ő istápolja, *már bocsánat*. Szóval megkérdezte, a lány meg elmondta, hogy tegnap halt meg a nagyapja, ő meg beszélgetett még vagy öt percet, meg adott neki egy zsebkendőt, hogy ne taknyozza össze már az alapozóját meg egyáltalán, az olyan cuiki, gondolta Sziránó, és tényleg az is

volt, mert kapott érte két pusztit a csajtól. Ezt, a zsebkendőadást nézhette akkor kézfogásnak az Orsi, és akkor a két arcrapusztit láthatta még elhaladtában egy fél pillanatra — úgy, mint Orsi elmondásából megtudta, ezzel is rátromfolva az egészre, mikor a Szilvinek mesélte, hogy mintha ölelkeztek, de talán smároltak is volna, de ezt már végképp nem látta biztosan.

Sziránó viszont tudta magáról már jó ideje, hogy ő a gyenge külső és felszín alatt egy erős ember, néha ugyan fordítva, a zord külső alatt volt mélyen érző lény, de ezúttal inkább az első, így el is határozta, már amint meghallotta, hogy miket mondott róla a Szilvi, hogy ő akkor ebből most nem csinál nagy ügyet. Elegánsan, ridegen fogadja a hírt. Oké, hát nem vagyok meglepve, felelte a még mindig kegyeletteljes pófát vágó Orsinak, hozzátéve, hogy ő ezt az egészet nem kívánja kommentálni, mert úgy érzi, nem tartozik magyarázattal senkinek. Ha a Kinga saját akaratából, mert hogy ő aztán nem szorított pisztolyt a fejéhez (csak mást szorítana, legyintette meg közben retorikáját egy kóssa terelőgondolat), szóval ha a Kinga saját akaratából vele tölti az idejét, akkor az csak a Kinga baja, de tudja mit, mármint az Orsi, hát ő, Sziránó, történetesen valamilyen szinten még egyet is ért a Szilvivel. Valóban más kaszt, nyilván, naná, ő Sziránó, Quasimodo magyar megfelelője nyilván nem való egy ilyen Kinga kaliberű csaj mellé, és üzeni is, illetve nem is, mert, nem győzi hangsúlyozni, hogy ez közben nem tartozik senkire, de ha mégis úgy adódik, üzeni a drága jó Szilvikének, hogy ne aggódjon, a dologból valószínűleg úgyse lesz semmi, de azért köszöni a jóindulatot és a kedves, elfogulatlan és realista helyzetértékelést. De ne, most ne csinálja már, kezdtek teátrális rángásba Orsi arcizmai és azokon egyensúlyoztatott könnyei, ő ezt nem azért mondta el, hogy az amúgy is olyan sokat szenvedő Sziránót most még mélyebbre taszítsa. De, dehogynem. Nyugi, nincs semmi baj, néha valóban nem árt emlékeztetni rá az embert, hogy hol a helye, hült ki végleg minden Orsi iránt érzett empátia Sziránó bensőjében, sőt kifejezetten hasznos is, hogy ők így a Szilvivel *együtt* szóltak neki, időben figyelmeztették, mielőtt újra hülyét csinál magából, mielőtt még, ne adj' úristen, óvatlanul álmodozni kezdene, újra hinni az életben, a nőkben, a boldogságnak egyáltalán csak a lehetőségében is, ugyan, és tényleg, és őszintén köszöni. Minden egyes kisziszegett szóval egyre csak lágyult a hangja, egyre higgadtabb és halkabb, egyre mosolygósabb lett, épp olyan beletörődő, megbékélő és már-már barátságos arcki-fejezéssel, mintha maga volna Jézus az utolsó vacsora közben — így képzelte. Orsi pedig így látta, és ezt már végképp nem bírta, ekkor már keservesen zokogott, hogy jézusom (stimmt, gondolta magát is meglepő elégettséggel tenger fájdalomában pacsálva Sziránó), mit tett már megint, ez is csak az ő, csakis az ő, Orsi hibája. Minek mondta el a Szilvinek, de legalább utána minek mondta most el Sziránónak is az első elmondást. Úristen, ez a kedves és védtelen, megtört fiú most végre egy pillanatra talán tényleg boldog lehetett volna, de ő, álnok kígyó mindezt már csírájában eltiporta, tönkretette, és újabb szöveget vert Sziránó így is kórosan csekély önbizalmának, egyáltalán, komplett lelkének

koporsójába. Így sírdogált szabadidejében, inkább azért otthon még három nap, három éjszaka, mielőtt elhatározta, hogy, bár most már talán késő, ha még nem teljesen az, helyrehoz mindent. Vagy legalábbis megpróbálja.

Az elmondás tragikus elmondása utáni hétfőn Sziránó, úgy érezte, új emberként jött vissza ebbe az őt magából kiokádó, szívtelen közösségbe. Másként nem is tehetne volna, hiszen az ilyen horderejű dolgoknak, a Szilvinek, hát még a Kingának egy ilyen helyen nyilván a pillanat töredéke alatt is híre megy, így hát, na tessék, ugyanaz, mint az általánosban, már megint, persze és naná, ő a bohóc, mi több, szomorúbohóc, a balek, a pancser, a lúzer, a jócsaj közelébe egyáltalán hogy merészkedhető rusnyaság. Minden közröhejek legközröhejebbik tárgya. Elébe kell menni, mint régen. Mint mindig. Erre jutott.

S bár e fenti gondolatmenetébe némiképp belerondított, hogy mikor hétfőn házi gyártású, GÉNHULLADÉK filcfeliratú pólójában érkezett, Fostónitól kezdve majd minden barát röhögve kérdezte, hogy na mi ez a hirtelen jött, nagy őszinteségi roham, te puttó, nem hagyta eltéríteni magát kezdeti tervétől, melynek értelmében csakazértis méltósággal viseli a megaláztatást. Ha jobban belegondolt, még csodálkozott is, hogy csak az első tanév végére süllyedt ide, hogy nem mindjárt és azonnal, már az első hetekben közösítették ki és roppantották össze, de hát így az igazi, ez az igazán kegyetlen momentum a sors által vele üzött, csúf, kabarészerű játékban (ebből aztán, talán mondani sem kell, ugyancsak vers lett), hogy először, mint rendre, beetették, jött a mézesmadzag, hogy itt talán újrakezdhethi, ez egy új közösség, új emberek, tiszta lap — de aztán persze, mit is várt. Már kezdve azzal, hogy hiába kapott új esélyt az élettől, már mindjárt iskolakezdekör *kitudódott* korábban ezerszer is elátkozott gúnyneve, s onnantól, mit volt mit tenni, elébement, naná, már eleve csak arra hallgatott, úgy hívatta magát, úgy is hivatkozott magára, Sziránóként, hogy csak rajta, hadd lám, mire megyünk ketten, hát akkor neki, ahogy eddig, eztán is, még neve se legyen, hiszen ő csak egy senki, egy (megtört sóhaj befelé) GÉNHULLADÉK, egy, egy... Hát, egy *Sziránó*. De ekkor még valahogy, naivan és bután, mint az ártatlan újszülött, kire még nem sújtott le vitriolban áztatott öklével a sors (ebből szintén vessor lett), hitt benne, hogy még így is, rossz kezds után is lehet jó vége, hogy talán elkerülheti, kicselezheti a nagybetűs Végzetet. De hát hova is gondolt. Hát akkor hadd lám, mire mennek ketten, ő és a bensejében minduntalan egyre csak szipákoló, egérszerű albérlő, a Kis Sziránó.

Hé, te cickány, hát mi ez a póló rajtad, höhőhő. Új együttesed van, hohohohöhöhő, így a Bődön is, már mindjárt az első óra utáni szünetben. Ah. Oh. Fáj a kín, mar a gúny, a megvetés (vessor), de túrni kell, ha egyszer ezt mérte rá az élet (szintén). Végül hát, mit volt mit tenni, el kellett mesélnie szinte mindenkinek, külön-külön vagy kisebb-nagyobb csoportokban a különböző szünetekben, tesióra közben pihenésekkor, suliból hazafelé menet, hogy egyesek, konkrétan a Szilvi miket mondtak róla — és persze hogy mennyire igaza is volt az egyeseknek,

konkrétan, már bocsánat, a Szilvinek, ő töredelmesen be is látja.

Szilvinek mindeközben még a szolizásnál is komolyabb hatásfokkal, gyorsabb ütemben sült le a pofája, ahogy persze, Sziránó minden elővigyázatossága és diszkrécója ellenére, így-úgy, amúgy, valahogy, ki tudja, miként, döbbenetesen sok forrásból jutott vissza hozzá, mit tett — ha a finom utalásként fehér alapon zöldellő, óriás, kézzel írt GÉNHULLADÉK felirat nem emlékeztette volna rá eléggé. Holott ezzel még közel sem volt vége. Mert mialatt Szilvi a másnapi törifelelésre készült a tatárjárásból, mint az egész osztály számára eljuttatott zenekari hírlevélből kiderült, aznap délután Sziránó, Fostóni és Schneci közös zenekara, az odáig ismeretlen Előadó néven üzemelő, mint maguk definiálták, „csórósági okokból kényszerakusztik punkmetálnyalrokkot” játszó banda, ezúttal, figyelmeztett rá a hírlevél, nem, mint eddig rendre, Fostóniéknál, hanem (mivel Fosék kertés házát akkor épp felújították) ezúttal Schneideréknél egy alkalomra nevet változtatva adja újabb félórás koncertjét a GÉNHULLADÉK zenekar, melynek tagjai, mint szokták írni, „majdnem mindenkit” szeretettel várnak, a belépés ingyenes, de „még ingyenesebb, ha hoztok kólát, ropit vagy csipszet”. És valóban, míg a másnapi nyíltnapra belengetett, szigorú törifeleltetés okán Szilvi vadul készült előző órai jegyzeteiből, Sziránó és zenekara rekordszámú, tizenegy fős (!) közösség előtt mutatta be új dalát, mint a gitáros-énekes-dalszerző-szövegíró-frontember Sziránó felkonfjából kiderült, „ezt szerintem mind tudjátok, kinek dedikáljuk, szeretettel és köszönettel, ahogy Kurt Cobain is már megénekelte, *forever in debt to your priceless advice.*” És akkor az átmenetileg GÉNHULLADÉKnak keresztelt zenekar hozzá is fogott átmeneti nevüket kölcsönző dalukba, a *Génhulladék*ba, mely Fostóni apjától kunyerált, állítólag „bazi értékes és kurva régi, de tökjó állapotú” (igaz, sajnálatosan balkezes) akusztikus basszusgitárján, Sziránó legolcsóbbfajta, enyhén dobozhangzású gitárján, valamint Schneider kerámiadobján, csörgőjén és egyéb, alternatív zajkeltő eszközein (perkussziómon, szokta ilyenkor, jelentős röhögéshullámokat verve a közönség soraiban, kijavítani zenekari társait) felcsendült a dal. „Ha éget a vág, de a tény a hideg, / hát ne add olcsón a génjeidet, / ha rám gondolsz, mert rosszul látsz, / döglött kutyából nem lesz lókolbász.” Itt némi instrumentális átvezetés (brids, basszátok meg, bridsnek hívják, röhögte el maga is cukinak szándékolt tudálékos közbevetését ilyenkor Schneider) következett a ref-rénig: „Gééééhulladék vagyok, de legalább / ééééén magamat adom, / de ééééertem ha baszhatom, mert / teeeee velem alább, / jee, jeee.” Kítőró röhögés, ütemes taps. A jó hatás pedig tartós: a közönség, tehát a három fiú lényegében összes osztálybeli barátja lelkesedése (valamint a tény, hogy még maradt egy-két zacskó csipsz és némi kóla is) odáig lelkesült, hogy a félórás szett végén még ráadásként kétszer is eljátszatta a (szigorúan csak erre az alkalomra) GÉNHULLADÉKká avanszált zenekar névadó számát. Az egyetlen szépséghiba csak az volt, hogy ebből a végeredményben csak másfél eljátszás lett, lévén, hogy épp az egyik legjobb részről („hát boc, hogy nem vagyok szebb gyerek, / úgy-

hogy rohadt gyümölcsöt ne szedjete, / nézegetnek, s kinevetik ám, / ha kilátszik kicsit a genetikáá-áá-áám”) nyitott be tetőtől talpig elnézésérésbe görnyedve Schneider anyukája, mondván, hogy bocsánatot kér, hogy megzavarja a játékot (nem játszunk, hanem koncertezünk, anya! Ne már, Schneci, igaza van, tényleg elég szarul játszottunk ma, höhőhőhő), de mindjárt ideérnek a Jakab nagynénjéék, úgyhogy nem lehetne-e máskor folytatni.

Másnap a nyíltnap törifelelésen Szilvi egyre nagyobb megnyugvására minden jól haladt. Ekkor még nem sejtette, hogy sajnálatosan túl jól is. Mert hogy Szurkó, saját jól felfogott érdekében a szülők jelenlétében, naná, hogy olyanokat hívott ki felelni, akik biztosan ügyesek és okosak lesznek. Kántor Viki kezdte, még a két órával ezelőtti anyagból, ötös, leülhet, nettó felelési idő: négy perc. Jött a Görcsegér, szófosás, izgatottság, ezekkel együtt is ötös a komplett tatárjárásból: hét és fél perc (a maradék fél már csak a kérés volt, hogy legyen szíves abahagyni és helyet foglalni, látja, kisasszony, már be is írtam az ötösét — nagy derűtség a megjelent szülők körében). És ekkor esett le Szilvinek, hogy baj van. Mint az akciófilmekben, mikor valaki másodpercekkel a bomba robbanása előtt jön rá, hogy rosszor van rossz helyen, ahogy az ezerszeresére lassul minden, tompul és mélyül a hang, úszik a kép. Közben villámgyorsan kattog az agy. Emlékfoszlányok tűnnek elő a történelem előtti (azaz eleji) időkből, ezerévekre innen, konkrétan az aznapi óra kezdetéről, mikor is Szurkó azt mondta, hogy ha lesz idő (hátra van még nyolc perc), ma *három* felelő is sorra kerülhet. Aztán az aktuálisan történő pillanat képei, ahogy a tar tanár ábrándos tekintettel kinyitja a naplót. Aztán a leeső tantusz döngése, hogy két ilyen kiváló felelet után gyanús lenne még egy harmadik strébert is kihívni, pláne, hogy úgyszincs a világon senki, aki a Görcsegeret überelni tudná. Hogy akkor most valaki a vigaszágról fog következni. Hogy ez az egyik utolsó felelés a tanévben, és ő két jegy (konkrétan kettes és hármas) közt áll. Hogy már eddig is gyanús sokat nézett rá, nemcsak felé, hanem konkrétan a szemébe, egyenesen égetve a tekintetével. Hogy mindjárt elhangzik a ne — Szabó Szilvia. El is hangzott. Aztán a testen kívüli élmény, ami közben, ez a baj, hogy egyszerre testen belüli is. Hogy valaki, aki egyszerre ő is és mégsem ő, most föláll, megigazítja a miniszoknyát, és enyhe magassarkú-kopogással megindul a tanári asztal felé. Hogy ez a valaki izzad, reszket, szédül, szárad a szája. Kérem, meséljen a kunok betelepítéséről, mondja egy ismeretlen rémhang — de bár lenne ismeretlen. Szurkó Szabolcs is feláll, kihúzza magát, mert elvei szerint megalázó és despotikus dolog, ha felelés közben csak a diák áll és a tanár ülve, tespedve figyel, ezt már az első feleléskor elmondta most a meghatottságtól olvadozó, egybegyűlt szülőknek is. Már az első mondatba gabalyodgat, mire hirtelen, minden átmenet nélkül visszagyorsul az idő normál sebességre, mire félig testen kívüli élménye visszahelyeződik saját izzadó, reszkető, szédülő és száradó testébe. Mire leesik a tantusz, hogy ő most, az összes osztálytársa, plusz a saját szülei elé kiállítva, két hibátlan stréber után következő, az év végi jegyéért felel.

Őő, a kunok. A kunokat Kun Béla telepítette be. Vagy. Vagy nem, bocsánat (semmi baj, duruzsolja egy émylytően barátságos hang, irányát tekintve furcsa mód inkább mintha a megjelent szülők felé), *igen, szóval Béla. Ne... negyedik? Béla.* Ha nem kérdezi, hanem állítja, elfogadom a választ, émylyit tovább Szurkó Szabolcs, most felpillantva hirtelen meglátja a biztató szemhunyorítást, tehát akkor jót tippelt. *Igen, izé, negyedik Béla.* Na látja, helyes.

Erős kezdés után túl hirtelen bekövetkező gondolkodási szünet. Semmi baj, kollegina, így, legmézesmázosabb hangján Szurkó, látom, nagyon izgul, de higgye el, semmi oka rá (sugárzó vigyor direktbe a szülők felé), gondolja csak át, szedje össze a gondolatait. Így hát hosszabb gondolkodási szünet. A hosszabbnál is hosszabb, egyre kínosabb, feszültebb csend. Na jó, akkor segíték egy kicsikét, jó? Nyekk, bólint ismét testen kívüli élményként, önkéntelenül, Szilvi akaratától függetlenül valaki, ezek szerint hát pont az ő feje. Mikorra esik ez a betelepítés, milyen történelmi esemény előzte meg, illetve melyik, na, ne aggódjon, hiszen ma nagyrészt az ön előtt szólók is ezt emlegették (émelyítés, duruzsolás, hunyorítás), melyik esemény szinte közvetlen előzménye ez? Miért volt szükség rá? Nyekk, rakoncátlankodik ismét egy testen kívüli bólintás — azt sugallván, hogy Szilvi megértette a felfoghatatlanul záporozó kérdéseket, vagy akár csak valamelyiket. *A kunok...* és akkor hirtelen meglétt. Heuréka, eszébe jutott. Minden. Ilyen még talán sosem volt vele, ezt hívják tehát fotogén memóriának az okosok, hogy ott állt előtte egyszeriben az összes teleírt füzetlap a múlt óráról. Tudta. Az egészet. Szóról szóra, fejből. Hiszen akkor már sejtette a vég közeledtét, s szinte szó szerint mindent leírt, ami csak elhangzott, előző este pedig reszkető térdein nyugtatva sebesen macskakapart jegyzeteit, lényegében kívülről megtanulta. *Amikor Gyuriánusz barát* (érthetetlen okokból harsány röhögés a padokból, mely Szurkó egyetlen intésére hal el, a szülők együttérző kuncogásával egyetemben, a beállt, másodpercnyi csendbe csak Cilke megkésett orbákolása hallatszik be: höhő, ánuusz, höhőhő), *izé, szóval a barát meghozta a mongoloid veszedelmet* (ugyanaz a jelenet, Cilke ezúttal: mongoloid ánuusz, hát besírok, höhőhő, nem bírom, höhőhő — Bence, kérem, ezt fejezze be; újfent hirtelen beálló, síri csend), *izé, a veszedelem hírért, negye...? őőő, ja, negyedik Béla a védelem érdekében leállította a birtoklásokat. Aaaa, a visszavételeket. Aaa, aa birtokokét? A birtokok visszavételét.* Így van, de ez még nem egészen az, amire kíváncsi lennék, köszörüli a torkát növekvő zavarában, mint aki (Szilvihez hasonlóan) későn és lassan eszmélt, rosszor és rossz helyen, mikor már helyrehozhatatlanul megtörténni kezdett egy olyannyira elkerülni vágyott szituáció. *Igen. Őő, a bárók, sőt szerv... , szerv, izé, szervek* (szerviensek, Szilvia. *Igen, őő, köszönöm*), *szerviensek jelentős része azonban továbbra is ellenségesen viszonyult. Már mint az uralkodóhoz. Ugyancsak fokozta a belsejükben a feszültségeket, hogy a tatárjárások elől menekülő kunok egy része bocsánatot kért az országba.* (Bebocs... Tessék? Bebocsátást — hangosít köszö-rútónusú suttagásán az egyre vörösödő fejű Szurkó.) *Ja igen,*

azt. (Újabb röhögések, a felbátorodó szülők részéről is egyre hangosabban.) *Az uralkodó nehéz helyzetben volt. Visszautasítás esetén erőszakos betörésekre számíthatott. Ha viszont befogadja a négyszázezer kunt (negyvenezer. Ja igen, elnézést.), negyvenezer kunokat, viszállyokkal kellett szemközt néznie. Miután az ország védelmezése érdekében szüksége volt a pun könnyűlovasságra (kikre? öö, kunokra.), szóval a bocsán... , aaa bebocsátás mellett döntött. A kun király, Kötény, meg aaaa, a népe is keresztény hitekre tért. Jobb belátásra. Tért. Igen. Kötöny. Tessék? Kötönynek hív... mindegy, folytassa, kérem. Igen. Újabb, hosszás gondolkodási szünet. Akkor ismét segíték egy kicsit. Hova telepedtek a kunok? Igen. Az Alföldre. Igen. Egy kicsit azért még pontosítsunk, elég nagy azért az Alföld — Szurkó gyilkos vigyora szinte felnyársalja a beléfolyó, kopasz homlokáról lejjebb gördülő, kövérkés izzadságcseppeket. Igen, a ritka. A ritkábban lakott részekre. Az Alföldön. Ééés, ja igen, emlékszem, előzi meg Szurkó már épp újra nyílra készülő száját, a kunok azonban normand módon éltek (röhögés), lovaik legeltek, nőkkel házasodtak rabolni (az első padokban egyre több fej temetkezik egyre görcsösebb rángatózásokat tompítani igyekvő kezekbe — nőket raboltak, úgy érte? Igen, úgy, igen.), folyton összeütköztek a magyar lakossággal. De a király, mert nem volt mit tennie, inkább a kun párt (kibugygyanó, felnyihogó röhögés, szúrós tanári nézés Cilke felé, beálló csendben fáradó rekeszizmok segélykérő zihálása), izé, a kunok pártját fogta meg. Azt fogta. Tovább mélyült a király és alattvalói közti ellentét. Mert aztán mikor a magyar nép mindig minden fajtákat beengedett és telepített (Tessék?), kunokat, zsidókat, hordányi cigányságokat, tótot, bocsoros talpas oláhot, akkor a Gyurcsók Ferenc, Magyarország elnöke megtagadta a magyar testvéreink két állampolgárságát is, a minden határon túl élő magya... Kedves Szilvia, ez most... Kérem, hagyja abba... Hát hogy a Magyarország elnöke Gyurcs... izé, a Gyurcsányi. A hazaáruló. (Szilvia, kérem... Nem is tudom, hogy jön ez ide.) Hát én csak. A múlt órán. Mert hogy a kunok is bejöhettek, meg a mindenféle népek elárultak minket hetvennyolcban aztán bosszúból, a határokon túlmenő magyarok pedig nem kaptak kettős állampolgári lehetőséget a minisztertől. Ezzel hazaáruló... Nos, ezt kérem, azonnal fejezze be. Izé, úgy értem, ez már nem tartozik a tárgyhoz, foglaljon helyet, kérem. De én. Tanár úr, kérem, nekem az évvégi jegyem. Én ha most nem felelhetek. Én. Na de Szilvia, kérem, ne pityeregjen. De a jegy! Az évvégi... Hármas. Kérem, most már higgadjon le valahogy, és foglaljon helyet.*

Minden eddiginél kínosabb kínos csend, szülői tekintetek, mint döbrent fegyverzet, szúrnak mindenfelé, akár a pun könnyűlovasság. De a zsidók. Hazaárulók. A Gyurcsány József. Magyar testvé... brühühüüü. Szilvia, kérem, nyugodjon meg végre, és most már reksze be ezt, hmm, nos, radikális véleménynyilvánítás, már mondtam, hármast kapott, ezzel javított egy jegyet, év végén is azt kap. A még épp csak felfogni készült szavak egyszerűen elmetszik Szilvi megállíthatatlan, katonán felelését, elhallgat, arcára pedig kiül felfoghatatlan diadalának minden büszkesége.

Kedves szülők, tudják, igyekszem minden esetben arra ösztönözni a diákjaimat, hogy tájékozódjanak a világban történő eseményekről, igen, akár a napi politika híreiről is. Minden alkalommal arra sarkallom őket, hogy törekedjenek önálló gondolkodásra, merjenek véleményt formálni, önállóan is értelmezni a hírekben hallottakat, újságban olvasottakat. (A padokban fapofák, pókerarcok és továbbra is kézbe temetett fejek erdejében légyzümmögésnél is halkabb, bizonytalan horkantások Sziránó és Schnercli irányából, melyekre egy-két szülő mintha felkapná a fejét, Szurkó nem.) Én magam természetesen a legszigorúbban elhatárolodom a tanórákon történő nyílt, napi politizálástól, szeretek azonban, ezzel is közelebb hozva a történelem oly távolinak tetsző eseményeit a diákok mindennapjaihoz, párhuzamokat vonni, erre azonban, bevallom, magam sem számítottam, s most némiképp le is buktam önök előtt (Sziránó feje kejfeljanci amplitúdóval szökken fel padon fektéből), hiszen, mint láthatják is, sokéves pedagógiai tapasztalat ide vagy oda, nem igazán tudom, ilyenkor mi a helyes reakció, mikor egyik tanítványom ilyen radikális módon értelmezi történelem és napi hírek kapcsolatát. Mindazonáltal meggyőződése, hogy a szólás szabadsága, a szabad véleményformálás mindenek felett való érték, így, bár tanárként nyilván nem helyeselhetem az órán ilyen nyílt politikai üzenetek terjesztését, mégsem engedem, hogy ez befolyásoljon az osztályozás során. Egyszersmind szeretném jelezni is, hogy büszke vagyok Szilvia karakán bátorságára, merészségére, hogy felvállalta a véleményét, még úgy is, hogy tudjuk, a hozzá hasonlóan gondolkodók manapság súlyos retorziókkal kell szembenézzenek. Ezért is tanácsolnám, mi több, kérném rá, hogy más alkalmakkal ne tegyen így, rendben, Szilvia? Nyekk, biccent valami testen kívüli-belüli értetlenség Szilvi nyakán. Hirtelen s felfoghatatlan nagy örömeben úgy sejti, ez alkalommal is a feje.

Mindebből a diadalittas, ám oly érthetetlen csodából aztán ki értheti, hogyan alakult ki mindaz a csúfolódás, bántás és megvetés, amiben Szilvinek jó másfél-két hétig még része volt. Szilvi bizonyosan nem. Náci. Fajgyűlölő. Nyilas kurva, ilyeneket vélt meghallani a háta mögött, eleinte gondos köhögésekbe burkolva, majd egyre nyíltabban is. Te, hogy is volt ez az első világháborúban? Orsi arca egy merő, megelevenedett kérdőjel. Nem érti, mondja, hogy Szilvi mire gondol. Hát hogy a náci. Hogy azok most melyikek is voltak, a jók vagy a rosszak, tudakolja, s a válasz fényében kezdi csak megérteni, miért szólítják immáron egyre többen Eva Braunnak. Jók a génjeid, Eva Braun, szúrnám, rőfögi oda még eközben is, ahogy elmegegy a padjuk mellett Cilke.

Na jó, látja be végül, bár azért nem ismeri be nyíltan, Orsinak mégis igaza volt. Rendes srác ez a Sziránó, érzékenyebb, kedvesebb, tényleg különb, mint a többiek. Elvégre, lám, egytől egyig, kivétel nélkül az összes barátja Eva Braunnak hívja és még mindig a génes dolgot emlegeti, csak valami felfoghatatlan, csodával határos módon pont maga a sértett, Sziránó nem. A végén már kezdi megérteni a Kingát, hogy miért turbékolt vele,

mindennek dacára. Olyan erős a büntudat, hogy mégis el kell mondania mindezt az Orsinak, akinek, miközben megigazultan bólint, erről jut eszébe, hogy valamit mégis rosszul láthatott vagy félreérthetett, mert mikor a legjobb szándékkal bement a césekhez a minap, és félrehívta a Kingát, hogy meggyőzze, legyen egy kicsit rámenősebb Sziránóval, mert ő, Orsi cseszett el mindent, miatta szállt el a fiú maradék önbizalma is, pedig olyan helyesek voltak együtt a büfé mögött, a lány közölte, hogy ő nem is tudja, mire vagy kire gondol, neki hónapok óta pasija van, akihez mindig hűséges volt, és akkor most az Orsi el is húzhat vissza a saját termébe, mielőtt még ilyeneket nekiállna terjeszteni róla. A kurva anyád, teszi még hozzá.

Szilvi már végképp nem értett semmit, de miután másnap nagy nehezen erőt vett magán, félrehívta Sziránót, bocsánatot kért tőle, nem akartalak megbántani, ha mégis, már bocsánat, ne haragudj, léccike, és adott neki (két pattanást is ügyes manőverrel kikerülve) két pusztit, megnyugvással tapasztalta, hogy Sziránó barátai szinte parancsszóra megbékéltek. Pár hét múlva már arra sem emlékezett, ki is volt az első világháborúban Eva Braun.

